

"Dialogen" voor fluit, cello, piano en spreekstem

Delen en uitvoeringstijden

I: Discussie, ca 3 min.

II: Dispuut, ca 4½ min.

III: Reflectie, ca 5 min.

IV: Viering, ca 3½ min.

Totaal: ca 16 min.

Toelichting

Het centrale thema van dit werk is menselijke communicatie, meer speciaal tussen twee partners in een liefdesrelatie. De twee personen worden muzikaal weergegeven door de solo-instrumenten; de piano vervult de rol van vrienden, familie of andere bij het paar betrokkenen die zich soms van dichtbij, soms op een afstand bemoeien met de dialogen tussen de partners.

De relatie tussen de twee hoofdpersonen doorloopt, zoals vaak in de dagelijkse praktijk, verschillende stadia, hier in de vier delen weergegeven met de kernwoorden: Discussie, Dispuut, Reflectie en Viering.

In het eerste deel, "Discussie", begint de dialoog geanimeerd-vriendschappelijk, maar gaandeweg wordt het gesprek vinniger van toon, er wordt geïnterrumpeerd en de zinnen worden korter en verliezen hun samenhang. Tenslotte vervallen de partners in een nors, van elkaar afgericht zwijgen, dat ook de goedwillende omstanders niet kunnen doorbreken.

Het tweede deel, "Dispuut", sluit op de ontstane situatie aan: verwijten vliegen over en weer, ook de omgeving raakt betrokken bij het ruzie en worden daarmee onderdeel van het probleem. De dialoog komt pas tot een eind door enige dichtknallende deuren.

Het derde deel, "Reflectie", vormt de kern van het werk: de partners zijn tot rust gekomen en bezinnen zich op hun relatie: wat wil men precies zelf en wat verwacht men van de ander. Een dergelijke situatie is goed verwoord in het gedicht "Quiero" uit de bundel "Cuentos para pensar" (1999) van de Argentijnse dichter Jorge Bucay (*1949, Buenos Aires) dat gebruikt wordt als grondslag voor dit deel. De oorspronkelijk Spaanse tekst is in het Nederlands weer te geven als:

*Ik wil dat je naar me luistert zonder te oordelen,
dat je je mening geeft zonder raad te geven,
dat je me vertrouwt zonder voorwaarden te stellen.*

*Ik wil dat je me helpt zonder voor me te beslissen,
dat je voor me zorgt zonder me te onderdrukken,
dat je me ziet zonder jezelf in mij te zien.*

*Ik wil dat je me omarmt zonder me te verstikken,
dat je me moed insprekt zonder me te benauwen,
dat je me vasthoudt zonder me tegen te houden.*

*Ik wil dat je me beschermt zonder me af te schermen,
dat je dichtbij komt maar niet als indringer.*

*Ik wil dat je weet wat jou aan mij niet bevalt,
dat je het accepteert en het niet probeert te veranderen.*

*Ik wil dat je weet dat je op me kunt rekenen.
Onvoorwaardelijk.*

Op het eerste gezicht een nogal lapidaire tekst, in de mond gelegd van een onsympathieke, autoritaire en egocentrische persoonlijkheid, maar men mag aannemen dat de ik-figuur zich realiseert, dat de toegesprokene met evenveel recht dezelfde eisen aan de spreker kan stellen, zodat deze in wezen zichzelf plichten aan het opleggen is, plichten die zeker nobel en nastrevenswaard zijn, maar niet eenvoudig in de dagelijkse praktijk te realiseren zijn en daarom toch weer sympathie kunnen wekken. Uit iedere geformuleerde wens ontstaat zodoende een virtueel spiegelbeeld die de spreker met zichzelf confronteert en hem/haar al reflecterend de maat neemt. Er komt op deze wijze een dialoog tot stand tussen een ik-figuur van vlees-en-bloed en een ideële, gedroomde jij-figuur over hun onderlinge relatie: door zijn abstracte vorm een interessant gegeven voor een muziekstuk, waaraan de toehoorder zelf gestalte kan geven, en daarmee stof tot nadenken over zijn/haar eigen relatie tot de/een ander. De functie van de muziek is het op afstand plaatsen van de tekstregels en het oproepen van een gemoedstoestand waarin de naar voren gebrachte gedachten kunnen rijpen en groeien. De eigenlijke handeling speelt zich af in de verbeelding aan de toehoorder.

Het laatste deel, "Viering", sluit aan op de laatste regel van het vorige deel: "Ik wil dat je weet dat je op me kunt rekenen. Onvoorwaardelijk." Het gezamenlijk bereiken van die conclusie wordt gevierd met een dionysisch feest, uitmondend in een plechtige bevestiging van de relatie.

Opmerkingen

- T.b.v. een niet-Nederlands publiek is een Engelse versie van de gebruikte tekst beschikbaar. Deze kan apart besteld of gedownload worden via de website www.petergreve.nl, onder "Composities", cat.nr. 15. De muziek is voor beide versies dezelfde.
- Het derde deel bestaat ook in een versie voor spreekstem en pianosolo (zie website, cat.nr. 14). Deze versie is met name geschikt voor gebruik bij religieus of psychologisch gerichte bijeenkomsten.
- Het werk kan desgewenst zonder uitgesproken tekst uitgevoerd worden; de tekst moet dan wel van te voren aan de toehoorders uitgedeeld zijn. De versie met spreekstem heeft duidelijk de voorkeur.

De componist